

Bc. Alena Maršíková Michálková, *Anonymní oratorium Das siebenfältig Verunreinigte (1746)* z loretánské hudební sbírky, bakalářská práce, ÚHVFF UK, Praha 2014, 56 s. textu + 124 s. příloh

(posudek vedoucího práce)

Již od dob Kamperových disponuje česká muzikologie soupisy oratorních produkcí v českých zemích, které neustále narůstají. S tímto stavem poněkud kontrastuje minimum studií, které by se věnovaly konkrétním dílům, tedy skutečnost, kterou lze pouze zčásti vysvětlit torsní pramennou základnou, kde libreta či podobné textové prameny vysoce převažují nad prameny notovými. O to záslušnější a průkopnická je práce Aleny Maršíkové Michálkové, která si za téma zvolila anonymní oratorium *Das siebenfältig Verunreinigte* (1746). V úvodu posudku nutno též ocenit i fakt, že toto téma si studentka vybrala a prameny, z části v literatuře dosud nekommentované, k němu dohledala převážně samostatně, což u bakalářských prací rozhodně nebývá obvyklé. Hlavním cílem práce bylo přiblížit toto dosud neznámé dílo a zasadit jej do hudebně-historického kontextu, jímž v tomto případě je prostředí kapucínské Lorety na pražských Hradčanech v době působení varhaníka, skladatele i básníka, Antonína Mořice Taubnera.

Práce má obvyklou strukturu: po úvodu s vymezením tématu následuje až příliš stručný stav bádání (pouze s. 9) a základní popis pramenné základny. Třetí kapitola tvoří strukturovaný historický výklad: nejdříve o pražské Loreti jako stavbě a instituci, po něm následuje nástin hudebního života od 17. století až do poloviny 18., a to na základě literatury i pramenů. Zvláštní podkapitola je věnována hudebníkům v 18. století, kde se autorce podařilo přinést dosud neznámé údaje (zejména složení chrámové kapely v roce 1733), využití dosavadní literatury však mohlo být rovněž obsáhlejší (viz např. informace o sporech hudebníků s kapucíny v této době publikované v předmluvě k tematickému katalogu sbírky).¹ V další části autorka shrnuje dosavadní znalosti o loretánských hudebninách, které obohacuje o popis hudebních pramenů chovaných již půlstoletí v NA v Praze, dosud však badatelsky nevyužitých. Stručně se věnuje také již publikovanému inventáři hudebnin z roku 1727, kde přichází s analýzou jedné z raritních položek, a sice offertorií K. Einwaldta, jež poměrně přesvědčivě ztotožňuje s Einwaldtovou sbírkou *Vocalis Decalogus* vydanou tiskem roku 1720. Historický nástin uzavírají stránky věnované inventáři J. Strobacha, popisu varhan a zvonkohry, přičemž i zde se podařilo zjistit nová fakta.

Čtvrtá kapitola je věnována již tématice oratoria. Obsahuje stručný nástin vývoje oratoria jako druhu a dále nástin dějin oratoria v Praze. V této podkapitole si autorka všímá zejména, kde byla oratoria uváděna, jakým jazykem (zde by ovšem neškodila větší kritická skepse vůči dochované pramenné základně) a při jakých příležitostech (téměř vždy doba velikonoční). Navazuje pak volně na dělení Lauschmannovo i Kamperovo dle námětů a věnuje se obvyklé struktuře pražských oratorií. Další podkapitola je věnována oratorní tradici v Loreti, jež zejména díky tvorbě již zmiňovaného Taubnera patří mezi nejpozoruhodnější v Praze. Srovnáním Taubnerových libret, libreta k anonymnímu oratoriu a údajů v kapucínské kronice dospívá k názoru, že autorem *Das siebenfältig Verunreinigte* nemusí být Taubner, ale jiný hudebník kapucínského kůru, např. Benedictus Fidler. Kapitola je uzavřena shrnutím dat o životě a díle Taubnera a jeho rodiny, kde opět autorka uvádí nová zjištění.

Vlastnímu oratoriu je věnována kapitola pátá (s. 36-53). Po popisu pramenů, dochovaných unikátně a bohužel nekompletně, následuje stručný, ale cenný rozbor obsahu textu z hlediska děje a struktury v rámci oratoria, biblických pramenů a teologických souvislostí. Hudební složka díla je pojednána nejdříve souhrnně z hlediska užitého instrumentáře, forem, tónin, harmonického vyjadřování ad., a následně jsou uvedeny čtyři podrobnější analýzy vhodně vybraných částí (doprovázeného recitativu, sboru a dvou árií). V každé analýze je věnována pozornost základním otázkám strukturálním a vztahu hudby a slova. Jedná se však spíše o analytické nástiny a je celkem zjevné, že právě v této oblasti by autorka potřebovala získat ještě větší zkušenost (např. motivické vztahy v árii „Reinigung“ naznačené ve schématu na s. 52 jsou nepřesné).

¹ *Domus lauretana pragensis. Catalogus collectionis operum artis musicae. Pars prima*, Praha 1973, s. 14.

V závěru autorka rekapituluje některá zjištění a otázku autorství oratoria nechává otevřenou, neboť tématu se hodlá i v budoucnosti ještě věnovat. Tento příslib nelze než uvítat: téma hudby u kapucínů je skutečně obsáhlé a samotná stylová analýza oratoria je náročná. Oboje si ovšem zaslouží publikování, k čemuž přítomnou práci lze vnímat jako kvalitní přípravu. Přílohu práce tvoří spartace celého oratoria. Zde oceňuji zejména odvahu rekonstruovat chybějící části, jakkoliv například vedení altového partu v árii č. III je místy velmi diskutabilní. Naznačené nedostatky, stejně jako místy příliš školské, stylisticky neobratné formulace, jsou zcela vyváženy přednostmi práce, která již v této podobě má nesporný badatelský přínos. Práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

V Praze, 29. 8. 2014

Mgr. Marc Niubo, PhD.